

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Haplové a soudců JUDr. Evy Lukotkové a JUDr. Jany Kubenové ve věci žalobkyně: **P. B.**, IČ:, bytem, zast. JUDr. Peterem Maiem, advokátem se sídlem Náměstí Winstona Churchilla 2, 130 00 Praha 3, proti žalovanému: **Státní úřad inspekce práce**, se sídlem Kolářská 451/13, 746 01 Opava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2014, č.j. 172/1.30/14/14.3,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 3. 2014, č.j. 172/1.30/14/14.3 se **z r u š u j e** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 7.100 Kč, k rukám JUDr. Petera Maie, advokáta se sídlem Náměstí Winstona Churchilla 2, 130 00 Praha 3 do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 12. 3. 2014, č.j. 172/1.30/14/14.3 bylo podle ust. § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád) zamítnuto odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský kraj a Olomoucký kraj se sídlem v Ostravě (dále jen správní orgán prvního stupně) ze dne 17.12.2013, č. j. 21495/10.72/13/14.3 a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno.

Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo rozhodnuto o tom, že účastník řízení (dále v textu uváděno žalobkyně) byl uznán vinným ze spáchání správního deliktu podle ust. § 140 odst. 1 písm. c) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o zaměstnanosti) tím, že fyzické osobě H.S. dne 17.1.2013 umožnila výkon závislé práce prodavačky mimo pracovněprávní vztah, tedy umožnila jí výkon nelegální práce ve smyslu ust. § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti. Za uvedený správní delikt byla žalobkyni podle ust. § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti uložena pokuta ve výši 250.000 Kč a uložena povinnost uhradit náklady správního řízení ve výši 1.000 Kč.

Ve včas podané žalobě žalobkyně namítala, že z protokolu o šetření i výslechu H.S. jako svědkyně nevyplývá, že 17.1.2013 na provozovně žalobkyně došlo k provádění pracovní činnosti, ale pouze to, že byla přítomna a provozovna byla otevřená. H.S. uvedla, že po dobu nepřítomnosti žalobkyně je na provozovně přítomna ona, nevykonává pracovní činnost podle nějaké smlouvy, kterou žádnou dosud nepodepsala a sdělila, že je na provozovně proto, že jí požádala žalobkyně, aby jí občas vypomáhala, a ona sama si vzhledem ke zdravotnímu stavu chce vyzkoušet, zda bude schopna pracovní činnost na provozovně jako prodavačka vykonávat. Vypověděla popravdě a výpověď není v rozporu s tím, že po 17.1.2013 podepsala dohodu o provedení práce ze dne 7.1.2013. Tvzení žalovaného o výkonu nelegální práce dne 17.1.2013 nemá oporu ve zjištěném skutečném stavu. H.S. pravdivě uvedla skutečný důvod své přítomnosti na provozovně 17.1.2013, tedy že nevykonávala pracovní činnost ať již legální či nelegální, což není v rozporu ani s její odpovědí kontrolujícím orgánem. O podmínkách zaměstnání a způsobu odměňování, což bylo domluveno předběžně při projednávání možného nástupu do pracovní činnosti, který byl podmiňován tím, že si H.S. musí nejdříve zkusit, zda bude fyzicky schopna takovou činnost vykonávat. Žalobkyně dále poukázala na smlouvu o nájmu provozovny, podle níž se zavázala respektovat otevírací dobu a zpřístupnění nebytových prostor během ní pro veřejnost. Tuto okolnost však až dosud nezmínila. Namítala dále, že se při kontrole v provozovně nenacházela, nebyly splněny zákonné podmínky pro oprávnění kontrolního orgánu k provedení kontroly podle zákona o inspekci práce a je nesprávné tvrzení, že byla přítomna fyzická osoba, která vykonávala a zabezpečovala činnost, jež je předmětem činnosti kontrolované osoby. Je otázka posouzení, zda H.S. vykazovala takovéto znaky, když při kladné odpovědi by znamenalo, že zde byla zaměstnána byť nelegální prací a tedy vykonávala činnost vykazující znaky pracovní činnosti. Žalobkyně uvedené popírá. Napadla také výši pokuty 250. 000 Kč, kterou musel správní orgán žalobkyni uložit podle zákona, a která vzhledem ke své výši je z hlediska prevence vysoká a správnímu orgánu není umožněno postupovat jinak. Žalobkyně navrhla, aby soud přiznal žalobě odkladný účinek podle § 73 odst. 2 s.r.s. Navrhla, aby soud zrušil rozhodnutí žalovaného i Oblastního inspektorátu práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj a věc vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření uvedl, že argumentace a námitkami žalobkyně v žalobě jsou do značné míry totožné s argumentací uváděnou v odvolání a v průběhu správního řízení, odkázal na odůvodnění napadeného rozhodnutí, v němž se s námitkami vypořádal a na rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Je toho názoru, že výpovědi a tvrzení žalobkyně jsou nevěrohodná, neboť v průběhu kontroly i následného správního řízení je měnila, zejména v otázce okolností uzavřené dohody o provedení práce s paní H.S. a charakteru činnosti, kterou vykonávala v provozovně žalobkyně dne 17.1.2013. V průběhu samotné kontroly žalobkyně (v telefonickém rozhovoru s inspektorkou) shodně s H. S. uvedly, že nemají nic uzavřeno, následně žalobkyně ve vyjádření k protokolu o kontrole uvedla, že mají řádně uzavřenou dohodu o provedení práce z 7.1.2013, která je uložena na prodejně, avšak H.S. si to

při kontrole na místě neuvědomila. Současně žalobkyně uvedla, že H. S. využívá na práci vyloženě nahodile, po telefonické domluvě, doložila výplatní pásku za měsíc leden 2013, listinu s podpisem o převzetí mzdy, bankovní výpis se zaplacenou srážkovou daní. Z uvedeného vyplývá, že žalobkyně v průběhu kontroly nějak nezpochybňovala a nepopírala pracovní činnost H.S. pro ni v její provozovně v den kontroly. V průběhu správního řízení pak žalobkyně změnila svou obhajobu zpochybňováním činnosti a vůbec důvodu přítomnosti H.S. v její provozovně v době kontroly. Tvrdila, že si šla práci teprve zkusit a ověřit, zda ji bude schopna vykonávat. Po zjištění, že zdravotní stav jí to umožňuje, uzavřela dohodu o provedení práce opatřenou datem 7.5.2013. Jako svědkyně H.S. uvedla, že vykonávala práci prodavačky a že dohodu o provedení práce ze dne 7.1.2013 uzavřela až po vykonané kontrole. Žalovaný popírá, že v den kontroly si H.S. šla práci vyzkoušet, neboť z průběhu kontroly a vyjádření vyplývá, že chodila vypomáhat nahodile a občas. Sdělila, že za vykonanou práci dostává peníze asi 1.000 Kč. K otázce práce na zkoušku jako typické formy zastřené pracovního vztahu se vyjádřil NSS v rozsudku č.j. 6 Ads 46/2013-35. Žalovaný ze zjištěných skutečností považuje za prokázané, že dne 17.1.2013 zaskakovala H.S. jako plnohodnotná prodavačka za majitelku prodejny jako už několikrát předtím. Z kontrolního zjištění jednoznačně vyplývá, že při příchodu inspektora do prodejny textilního zboží jmenovaná nabízela zboží, což je typický pracovní úkon prodavačky. H.S. byla v prodejně žalobkyně přítomna sama, prodejna byla otevřena a jmenovaná sama sebe charakterizovala jako prodavačku. Není pravdou, že sdělila, že nevykonává žádnou činnost. Uvedla, že vykonává práci prodavačky, kterou jí na zavolání přiděluje a kontroluje žalobkyně a rovněž sdělila formu odměny, jako dostává za provedenou práci. Pokud se týká námitky o nájmu provozovny a závazku vyplývajících z domovního řádu, námitka je vznesená až v podané žalobě a nic jí nebránilo vznést v průběhu kontrolního nebo správního řízení. Závazek vyplývající ze smlouvy nemá však podstatný dopad na závěry správního řízení a prokázání spáchání správního deliktu umožnění výkonu nelegální práce žalobkyní. Tímto nebylo bráněno řádnému a včasnému uzavření pracovněprávního vztahu s H.S., nehledě k tomu, že nájemní smlouva měla být uzavřena dne 24.4.2009, takže svých povinností by si měla být vědoma poměrně dlouhou dobu. Námitka nezákonného zahájení kontroly a odůvodnění výše uložené sankce je vypořádána v odůvodněních rozhodnutí správního orgánu I. stupně a žalovaného. Žalovaný navrhl, aby žaloba byla zamítnuta.

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.), jde o žalobu přípustnou (§ 65, § 68, § 70 s. ř. s.).

V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal Krajský soud v Brně napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

Žalovaný v napadeném rozhodnutí, v jeho odůvodnění popsal průběh kontroly na provozovně u žalobkyně 17.1.2013, průběh řízení po provedené kontrole i správního řízení po jeho zahájení do rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Konstatuje obsah odvolání žalobkyně proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 17.2.2013, ustanovení § 5 písm. e) bod 1, § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, poukazuje na to, že od 1.1.2012 došlo ke změně definičních znaků závislé práce, které jsou pouze v ust. § 2 odst. 1 zákoníku práce a musí být splněny kumulativně. Ust. § 2 odst. 2 zákoníku práce jsou důsledky výkonu závislé práce, nikoliv její znaky. Žalovaný vzal za prokázané, že dne 17.1.2013 byla při kontrole na provozovně žalobkyně zjištěna H.S., která vykonávala pracovní činnost prodavačky vykazující znaky závislé práce bez uzavřeného pracovněprávního vztahu.

Žalovaný vycházel z protokolu o kontrole, kdy H.S. uvedla na místě kontrolnímu orgánu, že chodí občas vypomáhat žalobkyni, nemá nic uzavřeného a nic nepodepisovala. Práci na zavolání přiděluje paní B., pracovní dobu nikam nezapisuje a odměnu dostává v hotovosti nebo zaplacením léků. Ve vyjádření ke kontrole uvedla kontrolovaná osoba, že paní využívá na práci nahodile, vždy po telefonické domluvě a tato si neuvědomila, že jde o pracovněprávní vztah, který uzavřely dne 7.1.2013 a podepsaly. Ve zprávě o přijatých opatřeních žalobkyně uvedla, že učinila opatření, aby k vytýkanému pochybení nedocházelo a uzavřela s H.S. dohodu o provedení práce dne 7.1.2013. Ve svědecké výpovědi H.S. uvedla, že si šla práci zkusit, zda ji zvládne s tím, že dohoda o provedení práce ještě nebyla uzavřena. Jakmile řekla, že ji zvládne byla uzavřena dohoda o provedení práce a to po 17.1.2013, kdy ji podepsala. Žalovaný z uvedených skutečností dospěl k závěru, že se H.S. v době kontroly dne 17.1.2013 nacházela v provozovně účastníka řízení, kde vykonávala práci prodavačky bez předem uzavřené dohody o provedení práce, když sama ve správním řízení připustila, že uvedená dohoda byla uzavřena až po 17.1.2013. Je nelogické tvrzení, že toho dne nevykonávala žádnou pracovní činnost, protože v prodejně byla sama, prodejna byla otevřena a přístupna zákazníkům a musel být tedy někdo, kdo nabízel zboží, dával informace, přijímal hotovost, a kdo zastupoval majitele prodejny, která toho dne se nemohla na prodejnu dostavit, neboť byla u kadeřnice a současně uvedla, že s paní S. nemá uzavřený žádný pracovněprávní vztah. H.S. v době kontroly sama nabízela inspektorům zboží. Že by mělo jít o zkoušku, zda je schopna vykonávat práci prodavačky, popřela samotná H.S. sdělením, že tam chodí občas vypomáhat a že práci jí na zavolání přiděluje P. B.. Pracovněprávní úprava nezná pojem práce na zkoušku, ale zaměstnavateli umožňuje zjistit předpoklady pro danou pracovní pozici v rámci institutu zkušební doby. Pokud se týká námitky, že v době kontroly v provozovně nenacházela osoba uvedená v ust. § 7 odst. 1 písm. a) zákona o inspekci práce a nebyly splněny zákonné podmínky opravňující k výkonu kontroly, žalovaný po citaci uvedeného ustanovení, že H.S. byla v době jediná přítomná osoba, která fakticky vykonávala a zabezpečovala činnost, která je předmětem činnosti kontrolované osoby, tj. prodávala zboží v jeho provozovně. Tudíž k pochybení zákona nedošlo. Skutečnost, že tato osoba neměla řádně a v souladu se zákonem uzavřen pracovněprávní vztah s účastníkem řízení je vedlejší. V každém případě účastnice řízení o přítomnosti H.S. v její prodejně věděla, na výpomoci byly domluveny, a tudíž byla účastnice řízení pověřena vykonávat činnost, která je předmětem podnikání účastnice řízení. Při ukládání pokuty žalovaný rozhodoval ve smyslu ust. § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, podle něhož je nejnižší výše pokuty 250.000 Kč, a tudíž byla pokuta v této výši v souladu se zákonem s ohledem současnou právní úpravu.

Pokud se týká skutkového stavu, soud vycházel ze záznamu o skutečnostech zjištěných při kontrole totožnosti fyzických osob podle § 132 odst. 1, 2 zákona o zaměstnanosti, který byl sepsán s H.S., kde tato uvedla, že chodí občas vypomáhat P. B., nastoupila dne 17.1.2013 od 10:00 hodin jako prodavačka, nemá nic uzavřeno, nic nepodepisovala, pracuje na zavolání a jako odměnu dostává peníze, nebo jí paní B. proplácí léky. Během kontroly byla kontaktována P. B., která uvedla, že je u kadeřníka, pokud se týká paní S., nemají uzavřený žádný pracovněprávní poměr, je kamarádka, která vypomáhá bez nároku na mzdu. V reakci na protokol o výsledku kontroly se P. B., vyjádřila, že zaměstnankyně byla ve stresu a neuvědomila si, že má řádně uzavřenou dohodu o provedení práce ze dne 7.1.2013, která je založena mezi ostatními dokumenty na prodejně a nenašla ani živnostenský list, využívá ji nahodile, po telefonické domluvě a neuvědomila si, že kamarádská výpomoc je pracovněprávní vztah, doložila Dohodu o provedení práce ze dne 7.1.2013, výplatní listinu za měsíc leden 2013. V reakci na toto podání vydal Oblastní inspektorát práce pro Moravskoslezský a Olomoucký kraj vyrozumění o výsledku přezkoumání protokolu ze dne

7.3.2013, dne 3.5.2013 výzvu k podání zprávy o přijatých opatřeních, reakci na tuto výzvu ze strany P. B., v níž uvedla, že uzavřela dohodu o provedení práce dne 7.1.2013 a provádí veškeré odvody, které s tím souvisí. Dne 9.8.2013 vydal Oblastní inspektorát práce pod sp. zn. 367/2013 č.j. 14208/10.72/13/14.3 příkaz, proti němuž podala dne 3.9.2013 prostřednictvím svého zástupce P. B. odpor. Dne 17.12.2013 Oblastní inspektorát práce vydal pod č.j. 21495/10.72/13/14.3 rozhodnutí o tom, že se účastnice řízení dopustila správního deliktu podle ust. § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti tím, že nejméně dne 17.1.2013 umožnila fyzické osobě H.S. výkon závislé práce prodavačky ve své provozovně mimo pracovněprávní vztah, čímž jí umožnila výkon nelegální práce a ve smyslu ust. § 140 odst. 4 písm. f) téhož zákona uložil pokutu ve výši 250.000 Kč. Vydání tohoto rozhodnutí předcházela svědecká výpověď H.S. dne 9.10.2013, která uvedla, že si šla na provozovnu zkusit, zda práci ustojí. Dohoda o provedení práce ještě nebyla uzavřena, na provozovně byla párkrát, odešla v květnu. Co se týče uzavření pracovněprávního vztahu, ten pak byl uzavřen, jakmile sdělila, že práci zvládne, byla uzavřena dohoda o provedení práce na práci prodavačky, myslí, že tato byla uzavřena až po kontrole, ale není si jistá. Inspektorce dne 17.1.2013 řekla, že je tam na zkoušku, zda to zvládne, dohodu o provedení práce podepsala až po kontrole. Předtím byla s P. B. domluvena tak, že jí zavolá, pokud bude potřebovat její práci, nejdřív si to však musela zkusit. Uvedená svědecká výpověď odpovídá tomu, co uvedla P. B. na telefonický dotaz v den provedení kontroly, tj. že s paní S. nemá uzavřený žádný pracovněprávní poměr, je její kamarádka, vypomáhá bez nároku na mzdu, obdobně se vyjádřila P. B. ve vyjádření ke kontrole dne 7.2.2013 stran toho, jak H.S. na provozovně pracuje, když uvedla, že jí využívá na práci vyloženě nahodile, po telefonické domluvě. Soud uvěřil tomu, co kontrolovaná osoba a H.S. uvedly bezprostředně při provádění kontroly. Dodatečně doložená dohoda o provedení práce ze dne 7.1.2013 a k tomu připojená výplatní listina týkající se H.S. na částku 850 Kč byly vyhotoveny dodatečně, konečně H.S. ve své výpovědi uvedla, že tato dohoda o provedení práce byla podepsána až po provedené kontrole dne 17.1.2013. Pokud H.S. ve své výpovědi tvrdila, že dne 7.1.2013 byla na provozovně na zkoušku, zda práci zvládne, toto je v rozporu se sdělením P. B., při telefonické hovoru dne 17.1.2013 i samotným sdělením H.S. při provádění kontroly a konečně i s obsahem vyjádření ke kontrole dne 7.2.2013, z nichž vyplývá, že H.S. na této provozovně nebyla poprvé, což by potvrzovalo, že by nemohlo jít o práci na zkoušku, neboť obě dvě shodně tvrdily, že na provozovnu H.S., jak sama uvedla, chodí občas vypomáhat, P. B., že ji využívá na práci vyloženě nahodile, vždy po telefonické domluvě. Z uvedeného lze dovodit, že nešlo o ojedinělou činnost H.S. na provozovně dne 17.1.2013, ale že činnost prodavačky na provozovně H.S. vykonávala již předtím. Písemnou dohodu o provedení práce ze dne 7.1.2013 soud posuzuje jako právní úkon vyvolaný snahou dodatečně zastítní výkon nelegální práce H.S. na provozovně dne 17.1.2013, neboť v den kontroly obě dvě shodně tvrdily, že nemají uzavřený žádný pracovněprávní vztah, H.S. nic nepodepisovala a Dohodu o provedení práce podepisovala až po provedené kontrole.

Pokud se týká námitky, že nebyly splněny podmínky pro zahájení kontroly na provozovně, neboť nebyla přítomna osoba uvedená v ust. § 7 odst. 1 písm. a) zákona o inspekci práce, žalobkyně touto námitkou vlastně popírá v řízení jí prokazovanou skutečnost, že měla s H.S. uzavřenou dohodu o provedení práce dne 7.1.2013 a potvrzuje tímto, že H.S. dne 17.1.2013 na provozovně vykonávala nelegální práci. Zahájení kontroly ve smyslu ust. § 7 odst. 1 písm. a) umožňuje, jsou-li na kontrolované provozovně přítomny osoby, člen statutárního orgánu kontrolované osoby, zástupce kontrolované osoby, zaměstnanec kontrolované osoby, spolupracující rodinný příslušník nebo jiná fyzická osoba, která vykonává nebo zabezpečuje činnost, která je předmětem činnosti kontrolované osoby. Posledně uvedeným subjektem byla na provozovně přítomná H.S. Kontrolující orgán se nedopustil porušení zákona v uvedeném ustanovení, neboť ten připouští, že při zahájení

kontroly nemusí být přítomny v ustanovení uvedené osoby či zaměstnanec kontrolované osoby nebo spolupracující rodinný příslušník, ale také osoby, které těmito nejsou. Pokud žalobkyně trvá na tom, že H.S. byla zaměstnancem v den kontroly, nemůže namítat porušení ust. § 7 odst. 1 písm. a), neboť tím potvrzuje opak pracovněprávního postavení H.S. na její provozovně dne 17.1.2013. Uvedenou námitku v tomto posouzení soud neshledal důvodnou.

Pokud se týká okolnosti, kterou žalobkyně uvedla až v žalobě, a která se jí nyní jeví jako významná stran přílohy II. nájemní smlouvy ze dne 23.4.2009, Domovní řád, z jehož článku 1) Otevírací doba cituje, podle soudu a konečně i žalovaného tam uvedená ustanovení týkající se otevírací doby a povinností s ní související nemá žádný vliv na závěry správního řízení a prokázání správního deliktu umožnění výkonu nelegální práce ze strany žalobkyně. Práva a povinnosti vyplývající z uvedeného právního ujednání jsou žalobkyni známy několik roků a neopravňují ji, aby v době své nepřítomnosti plnila ustanovení této nájemní smlouvy nelegálním zaměstnáváním jiných osob v projednávané věci H.S. K zajištění provozu v době své nepřítomnosti jí právní předpisy nabízejí takové právní nástroje (pracovněprávní vztahy), pomocí kterých organizačně a personálně může zajistit svou nepřítomnost na provozovně. Námitku posoudil soud jako nedůvodnou.

Na základě skutkových zjištění shora ve stručnosti konstatovaných, výpovědi žalobkyně, H.S. a písemných podkladů dospěl soud k závěru, že bylo dostatečně prokázáno, že H.S. vykonávala u žalobkyně dne 17.1.2013 nelegální práci podle § 5 písm. e) bod 1 zákona o zaměstnanosti, čímž se dopustila správního deliktu podle ust. § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti, neboť toho dne vzhledem k četnosti výpomocí žalobkyni před provedenou kontrolou nemohlo jít o zkoušku, zda je práci H.S. schopna vykonávat, neboť zkoušku lze vnímat jako jednorázový úkon či činnost, která se rozhodně nevykonává na funkci prodavačky v několika dnech.

V další části se soud zabýval výší uložené pokuty. Soud má za to, že protiústavnost ustanovení, podle něhož byla pokuta uložena, je natolik zásadní vadou, že k ní musí přihlédnout ex offio (k obdobnému závěru dospěl zdejší soud již v rozsudku ze dne 16. 10. 2014, č. j. 62 A 81/2012-67 zabývajícím se touto právní otázkou, v němž s odkazem na závěr Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 27. 10. 2004, č. j. 6 A 126/2002-27, dostupného na www.nssoud.cz, že „povinnost krajského soudu a správních orgánů zabývat s dodržáním ústavního principu povinnosti použít pozdější právní úpravu, jestliže je pro pachatele příznivější“, dovodil, že zjištěná protiústavnost ustanovení, podle něhož správní orgány postupovaly, je vadou obdobně závažnou a soud by tuto skutečnost měl v řízení zohlednit ex offio).

V daném případě byla žalobkyni stejně jako v případě vedeném pod sp. zn. 62 A 81/2012 uložena pokuta podle ust. § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti ve výši 250.000 Kč. Podle tohoto ustanovení se v rozhodném znění za správní delikt podle ust. § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti uloží pokuta do 10.000.000 Kč, nejméně však 250.000 Kč.

Plénum Ústavního soudu nálezem ze dne 16. 9. 2014, sp. zn. Pl. ÚS 52/13, dostupným na <http://nalus.usoud.cz> vyhovělo návrhu Městského soudu v Praze a zrušilo ust. § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti, ve znění zákona č. 367/2011 Sb. a zákona č. 1/2012, ve slovech „nejméně však ve výši 250.000 Kč“, neboť shledalo, že je v rozporu s čl. 1, čl. 4, čl. 11 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Ústavní soud dospěl k závěru,

že zrušené ustanovení, které již bylo sice novelizováno (s účinností od 1. 1. 2015 byla minimální částka pokuty snížena na 50.000 Kč), ale je stále ještě aplikovatelné, brání řádné individualizaci konkrétního případu, neboť spodní hranice pokuty je stanovena v takové výši, že omezuje rozhodující správní orgány přihlídnout ke specifickým okolnostem různých případů, jakož i k osobám delikventů a jejich majetkovým poměrům. Jde zjevně o nepřiměřenou výši spodní hranice pokuty, která dosahuje ústavní dimenze, a je zřejmé, že rozhodnutí správních orgánů by nemohla být v důsledku posuzované právní úpravy v nezanedbatelném množství případů spravedlivá, a tedy ani ústavně konformní.

V daném případě v době rozhodování žalovaného o pokutě bylo zrušené ustanovení platné a účinné a žalovaný při ukládání pokuty postupoval v souladu se zákonem. Skutečnost, že Ústavní soud vysloví protiústavnost tohoto ustanovení a zruší je, nebyla a ani nemohla být žalovanému známa. Tato skutečnost se stala jistou až vyhlášením výše uvedeného nálezu Ústavního soudu a je třeba na ni nahlížet jako na „novotu“, tedy okolnost, o které žalovaný během správního řízení nevěděl, zatímco krajskému soudu v době řízení o žalobě byla již dobře známa.

Procesní postup krajského soudu v případě existence skutkových či právních novot je upraven v § 75 odst. 1 s. ř. s., podle něhož při přezkoumávání rozhodnutí vychází soud ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Jak již ale uvedl Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 28. 3. 2007, č. j. 1 As 32/2006 - 99, zveřejněném ve Sb. NSS pod č. 1275/2007, dostupném na www.nssoud.cz, „přes uvedené znění zákona však může být aplikace této zásady v praxi omezena. Z již dlouhodobé a konstantní judikatury Ústavního soudu se totiž podává, že při přezkoumání rozhodnutí správního orgánu nemůže soud vycházet z právního stavu, který tu byl v době jeho vydání, jestliže tato úprava byla v mezidobí zrušena Ústavním soudem pro neústavnost. Tato ústavně konformní interpretace ustanovení § 75 odst. 1 s. ř. s. je již běžně reflektována i judikaturou soudů obecných, včetně Nejvyššího správního soudu. V této souvislosti lze zmínit např. rozsudek ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 A 48/2002 - 98, kde Nejvyšší správní soud konstatoval, že nelze trvat na formálním naplnění procesního předpisu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) při vědomí, že by tím soud sice konal podle jeho textu, nikoli však smyslu. Došlo-li tedy v době po vydání napadeného správního rozhodnutí ke změně právního stavu v důsledku zrušení právního předpisu Ústavním soudem pro neústavnost, není pochyb o tom, že taková změna musí být (navzdory zcela jednoznačnému znění § 75 odst. 1 s. ř. s.) zohledněna“.

Uvedený závěr je nepochybně aplikovatelný i na nyní projednávaný případ. Byť bylo v době rozhodování žalovaného o pokutě zrušené ustanovení § 140 odst. 4 písm. f) zákona o zaměstnanosti platné a účinné, soudu nezbylo, než s ohledem na zrušení předmětného ustanovení Ústavním soudem pro neústavnost napadené rozhodnutí zrušit a žalovaného zavázat, aby o pokutě rozhodoval znovu.

Žalovaný tedy nepochybil, pokud dospěl k závěru, že žalobkyně správní delikt podle § 140 odst. 1 písm. c) zákona o zaměstnanosti spáchala. Pokutu ale uložil podle protiústavního ustanovení a je tedy třeba, aby o pokutě rozhodl znovu a přihlédl přitom ke konkrétnímu případu, aniž by byl vázán nepřiměřeně vysokou spodní hranicí pokuty.

Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí potvrzovalo jediným výrokem prvostupňové rozhodnutí jako celek, nezbylo soudu nic jiného, než zrušit napadené rozhodnutí celé podle § 78 odst. 1 s. ř. s. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud vyslovil, že se věc vrací žalovanému

k dalšímu řízení. V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 odst. 7 s. ř. s. V dané věci byla žalobkyně úspěšná z části a to v části týkající se výše uložené pokuty z důvodu uvedených shora, proto má podle soudu právo na náhradu poloviny náhrady nákladů řízení. Zástupce žalobkyně účtoval náklady řízení za zaplacený soudní poplatek ve výši 4.000 Kč (3.000 Kč za podanou žalobu, 1.000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku), dále zástupce žalobkyně požadoval odměnu za 6 úkonů právní služby a 6x režijní paušál. Žalobkyni však vznikly náklady za 3 úkony právní služby po 3.100 Kč podle ust. § 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhl. č. 177/1996 Sb. v účinném znění (dále jen advokátní tarif) - převzetí a příprava věci, sepsání žaloby, návrh na přiznání odkladného účinku žaloby a 3x režijní paušál po 300 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu). Náklady řízení za zastoupení ve správním řízení soud žalobkyni nepřiznal, nebyla v něm úspěšná a co do merita věci ani v žalobním řízení. Jelikož není zástupce žalobkyně plátcem daně z přidané hodnoty, byla odměna za právní zastoupení ve zkrácené výši 14.200 Kč snížena na polovinu, tj. 7.100 Kč, kterou je žalovaný povinen zaplatit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na účet zástupce č. 581527643/0300.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. března 2016

JUDr. Milada Haplová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Karolína Marešová